

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z przesyłką pocztową 6-24, z odnośnikiem do domu 6-24, dla oblatujących pismo na miejscu 4,50 zł. — Cena pojedynczego egzemplarza 20 groszy. — Oszata okazuje się niedostateczną, za wyjątkiem niedziel i świąt. W wypadku działania siły wyższej, lub innych czynników administracja pisma nie jest zobowiązana do przesyłania innego wydawnictwa w zamian za niedostarczenie.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, III ALEJA Nr 53, TELEFON 23-45. Godzinny przyjazd Redakcji codziennie o wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 15:30 do godz. 18:30. Nadsyłane, a nie zamówione przez Redakcję rekonesansy będą wręczane autorem jedynie wówczas, gdy dołączona zostanie znaczka pocztowa na opłacenie przesyłki zwrotnej.

CENY OGŁOSZEŃ: wading cennika Nr 1: Za wiersz milimetry w szerokości ogłoszeniowej 24 gr. — Za ogłoszenia dla poszukujących pracy oraz ogłoszenia rodzinne, seny załozona, drobne ogłoszenia: za słowo 24 gr. Wyrazy ponad 15 liter licza się podwójnie. Nagłówki (tłustym drukiem) wstawianym — 35 procent drożej. Opłaty dodatkowej: Ogłoszenia, umieszczone w miejscu specjalnie wyznaczonym — 35 procent drożej. Ogłoszenia, których wykonanie przedstawia szczególną trudność, 25 proc. drożej. Przy ogłoszeniach kilkakrotnych rabat. Termin przyjmowania ogłoszeń do najbliższego wydania: godz. 18:15 po południu. Konta bankowe: Poostowe Konto Czech: Warszawa Nr 636, Emissionsbank, Oddział w Częstochowie, K. K. O. w Częstochowie.

Nr 140

Częstochowa, środa 18 czerwca 1941 r.

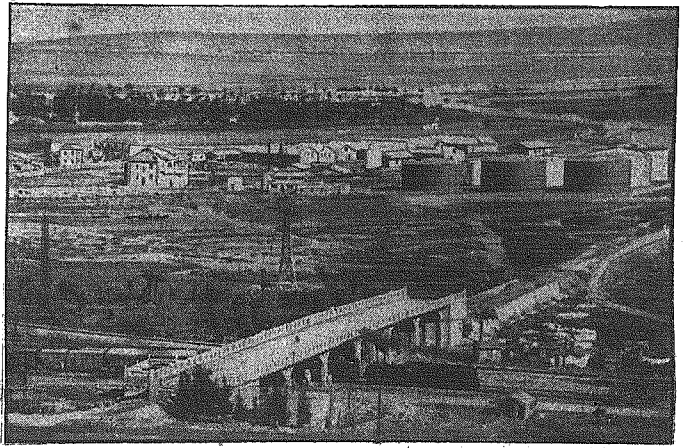
Rok III (XXXVI)

Japonia czuwa w pełnym pogotowiu

Admirał Suetsugu: „Jeśli Ameryka przystąpi do wojny, uczyni to również Japonia“ — Przestrzeżenie Paktu Trzech idzie po myśli japońskich zasad honoru

Tokio, 17 czerwca. — Na posiedzeniu głównej rady organizacji dla popierania polityki cesarskiej przemawiał przewodniczący głównej rady admirał Suetsugu na temat problemu polityki wewnętrznej w gabinecie Japonii. Na posiedzeniu tym obecny był premier książę Konoze. Z punktu widzenia polityki wewnętrznej — oświadczył admirał Suetsugu — jest pilnym zadaniem urzędującym w wszystkich dziedzinach życia narodowego wprowadzenie nowego ładu i narodowej obronności. Co się tyczy polityki zagranicznej, to na uwagę zasługują zagadnienie Chin, problem oceanu południowego oraz stanowisko Stanów Zjednoczonych do wojny europejskiej. — W dalszym ciągu swego przemówienia ad-

miral Suetsugu stwierdził, że Pakt Trzech Mocarstw został zawarty przez narody, ożywione podobnymi ideałami i celami, a oparty na woli wprowadzenia nowego ładu, co również potwierdził cesarz; pakt ten nie może być zatem rozgrywka do porażenia korzyści. Jeżeli zatem Stany Zjednoczone miały przystąpić do wojny, to po myśli japońskich tradycji wierności i honoru oznaczać to będzie przystąpienie imperium japońskiego do wojny. Niemniej nie można przejść do porządku dziennego nad zagadnieniem oceanu południowego, bowiem to zagadnienie stanowi dla Japonii drogę do życia i śmierci. Celem rozwiązania wszystkich tych problemów wymagana są od narodu żwawość i pogotowie.

Jeden z wierzchołków brytyjskiego trójkąta obronnego, port naftowy Haifa, ostatnio został kilkakrotnie zbombardowany przez lotnictwo niemieckie.

W Tokio omawiają pilne zagadnienia

Nadzwyczajna konferencja porozumiewawcza pomiędzy rządem a dowództwem sił zbrojnych — Rozmowy ministra wojny z przedstawicielami marynarki
Tokio, 17 czerwca. — Na nadzwyczajnej konferencji porozumiewawczej pomiędzy rządem i siłami zbrojnymi Japonii omawiano w poniedziałek — według doniesienia agencji Domei — „bardzo pilne zagadnienia”. W konferencji pod przewodnictwem premiera księcia Konoze brali udział minister spraw zagranicznych Matsukawa, szef sztabu generalnego generał Sugiyama, obaj ministrowie sił zbrojnych wraz ze

swymi szefami wydziałów, minister spraw wewnętrznych Hiranuma oraz sekretarz stanu kancelarii państwowej. Następnie odbyła się narada przedstawicieli armii i marynarki. W końcu odbyła się konferencja pomiędzy ministrem wojny generałem Tojo i przedstawicielami marynarki. Sekretarz amerykańskiego urzędu skarbu Morgenthau wygłosił do studentów uniwersytetu Amherst w stanie Massachusetts mowę podburzającą do wojny.

Maurras: „Anglicy zostali niewolnikami Izraela“

Sytuacja w Syrii — Wielkie straty wśród Anglików — Francuzi stawiają silny opór — Działania lotnicze
Genewa, 17 czerwca. — Prasa syryjska — jak donosi „Associated Press” z Damaszku — zachowuje zdecydowanie negatywne stanowisko wobec najazdu brytyjskiego. Prasa ta zapytuje, czy Anglia zamierza rozpocząć w Syrii taką samą politykę, jak w Palestynie. „Anglicy są niewolnikami Izraela” — pisze Charles Maurras na łamach „Action Francaise” w związku z wypadkami w Syrii. Arabowie zdają sobie także zupełnie jasno sprawę, że wszyscy najemnicy spod znaku de Gaulle działają za pieniądze żydowskie. Zwycięstwo Anglików w Syrii stanowiloby zaokraglenie ujarznienia Palestyny przez żydostwo. W kołach wojskowych w Syrii podkręślają wielkie straty Anglików w czasie ataku na Saida. Wśród jeńców, wziętych przy tej sposobności do niewoli, znajdują się wyłącznie żołnierze imperialni. Według urzędowego stwierdzenia z Vichy, wojska francuskie w Syrii stawiają zacięty opór. W rejonie Merdjayum i na południe od Damaszku nieprzyjaciel nie zdołał posunąć się dalej. W ciągu ubiegłego dnia eskadry bombowców francuskich dokonały dwóch ataków na okręty brytyjskie, zmuszając je przejściowo do oddalenia się od wybrzeża. Lotnictwo otrzymało nowe posiłki. Na wybrzeżu Libanonu wojska francuskie w ciągu ostatnich nocnych wrocfały się na pozycje, położone dalej na północ. Oddział brytyjskich wojsk pancernych zajął w dniu 10 czerwca wysuwnie punkty koło Abu-Kemal.

wewnętrznej żołnierze niemieckie, jakiego widać się wszędzie, nie był równocześnie wyrazem potężnej wewnętrznej dyscypliny”.

Brytyjski minister spraw zagranicznych lord Eden w jednej z ostatnich mów radiowych zwrócił się do narodów Ameryki Południowej, aby się zdecydowały na udział w wojnie angielskiej.

POFOLGOWALI NAWET DUŻNIKOM Rząd Stanów Zjednoczonych a długi Anglii w wojny światowej

Waszyngton, 17 czerwca. — Dziennik „Washington Times Herald” stwierdza, że tym razem rząd Stanów Zjednoczonych nie wysłał nawet zwyciężającym upomnień do Anglii i innych krajów z powodu przypadającej w połowie czerwca raty długów z okresu wojny światowej, ponieważ byłoby to bezcelowe i absurdalne wobec istnienia ustawy lombardowej.

UNIwersYTET KATOLICKI W LILLE

J. Em. Kardynał Lienart celebrował nabożeństwo za poległych księży
Lille, 17 czerwca. — Jak donosi organ sekretariatu związku studentów tutejszego uniwersytetu katolickiego, biskup Lille kardynał Lienart celebrował ostatnio w niewykoliczonej jeszcze katedrze w a-

beności przedstawiciele władz nabożeństwo za księży diecezji Lille poległych w czasie wojny. Kardynał Lienart odczytał nazwiska 24 poległych i 3 zaginionych księży i seminarzystów. Nauka na uniwersytecie katolickim w Lille znajduje się pod kierownictwem nowego rektora, zamianowanego przez Stolicę Apostolską kanonika Delépine.

POWRÓCĄ DO KRAJU Dwa tysiące Bułgarów, wygnanych na Kreta, uwolnionych przez wojska niemieckie

Sofia, 17 czerwca. — 2.000 Bułgarów z Macedonii, których rząd grecki po wybuchu wojny w Albanii skazał na wygnanie na wyspę Kreta, zostało uwolnionych przez wojska niemieckie. Obecnie podjęto kroki celem możliwie najszerszego przewiezienia ich do ojczyzny.

OPUSTOSZAŁY REDY PORTOWE Ruch okrętów między Stanami Zjedn. i Europą spadł o 97 procent

Nowy Jork, 17 czerwca. — Komunikacja okrętowa między Stanami Zjednoczonymi i Europą — jak to wynika ze sprawozdania władz portowych w Nowym Jorku — spada do niebывale niskiego poziomu. W obecnej chwili istnieje jedynie raz w tygodniu połączenie do Lizbon, raz na 14 dni połączenie do Hiszpanii z Vigo, jako portem końcowym i nieregularna służba do Finlandii do portu Petsamo, obsługująca równocześnie komunikację ze Szwecją. Śnadek ruchu w

porównaniu z dawniejszą regularną komunikacją wynosi 97 procent.

„WSPANIAŁE SUKCESY, ACZKOLWIEK...“ Wicepremier Nowej Zelandii o katastrofie kretęńskiej

Sztokholm, 17 czerwca. — Jak się agencja „Reuters” z Wellington dowiaduje, wicepremier Nowej Zelandii Nash miał się wyrazić, jakoby premier Nowej Zelandii Fraser w czasie pobytu w Londynie miał odbyć rozmowy w sprawie zwolnienia konferencji imperialnej. W związku z tym Nash dodał, że Fraser porozumiał się w tej sprawie z rządem nowozelandzkim.

Poruszając sprawę klęski kretęńskiej zapożyczł on sobie wyrażenia, w stylu używanym przez brytyjskie ministerstwo informacji, przy czym dosłownie oświadczył: „Dzięki wysiłkom naszych wojsk osiągnięto wspaniałe sukcesy, aczkolwiek nie były one tak budujące, jakby się tego można spodziewać. Jednakże należy uważać je za celowe i godne tych wielkich wysiłków”.

Kolej okrężna: dokoła Sofii, zbudowana swego czasu dla odciążenia tamtejszego dworca głównego, ma być zelektryfikowana i tym samym zostanie pierwszą koleją elektryczną na terenie Bułgarii.

Doniesienie nadzwyczajne

Rozbite brytyjskiego transportu konwojowanego na zachód od Gibraltaru Samoloty bojowe zniszczyły 5 okrętów, o pojemności 21 tys. BRT.

Berlin, 17 czerwca. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje:

„Niemieckie samoloty bojowe podjęły wczoraj w godz. porannych na oceanie Atlantyckim na zachód od Gibraltaru walkę z transportem morskim, składającym się z uzbrojonych nieprzyjacielskich statków handlowych, płynących pod silnym konwojem. Transport konwojowany został rozproszony. Celnymi bombami zniszczone pięć okrętów o łącznej pojemności 21.000 brt.”

Rzym, 17 czerwca. — Jak donosi agencja Stefani z Madrytu, w Gibraltarze opublikowano statystykę dotychczas dokonanych dotychczas na Gibraltar ataków lotniczych. Dotychczas odbyły się 48 ataków lotniczych, z tego 14 ataków nocnych. Nad twierdzą przelatywały 20 razy samoloty wywiadowcze. Wskutek ataków powietrznych zostało zabitych i 85 rannych. Szkoły wyrządzone wskutek ataków powietrznych wyniosły 6.485 funtów sterlingów. Obrona przeciwlotnicza nastawiona strzelała dwie atakujące maszyny.

WYRAZ DISCYPLINY List pasterski katolickiego biskupa polowego armii niemieckiej

Berlin, 17 czerwca. — Katolicki biskup polowy armii niemieckiej mgr. Franciszek Justus w liście pasterskim do żołnierzy katolickich mówi m. in.: „Bez względu na to, gdzie się spójrzy, czy na liczące odwieczną nabożeństwa czy w katedrach francuskich, czy przy bateriach artylerii przeciwlotniczej na wybrzeżach oceanu, czy w wesolym kołku w niemieckiej świetlicy żołnierskiej, czy też przy łożu w cichych salach lazaretów, wszędzie widzimy jednakowy typ dzielnych żołnierzy niemieckiego. Nie można sobie wyobrazić, żeby ten pełen siły zo-

Zaniepokojenie po tajnym posiedzeniu Izby Gmin

Ogólnie sądzi się w Anglii, że sytuacja gospodarcza i wojenna jest o wiele poważniejsza, niż to opisał premier — Plan konferencji imperialnej odłożony z powodu „pewnych trudności”

Sztokholm, 17 czerwca. — Fakt, że brytyjska Izba Gmin kontynuowała dyskusję na temat ogólnej sytuacji wojennej po posiedzeniu publicznym na posiedzeniu tajnym, wywołał — jak donoszą z Londynu — silne zaniepokojenie w kołach społeczeństwa brytyjskiego. Z tego niespodziewanego tajemnego posiedzenia Izby Gmin wnioskują w licznych sferach, że ogólna sytuacja Anglii zarówno w zakresie wojskowym, jak i gospodarczym jest o wiele poważniejsza, niż

to poprzedniego dnia opisał premier w swoim przemówieniu w Izbie Gmin. Na temat przebiegu dyskusji na tajnym posiedzeniu zachowywane jest ścisłe milczenie. Do użytku prasy oddano jedynie krótki komunikat, odnoszący się do podanego już poprzednio oświadczenia Churchilla, według którego premier byłby zadowolony z odbycia w Londynie konferencji imperialnej i zebrania premierów dominion, planowi temu stoją jednak na przeszkodzie „pewne trudności”.

„Asahi Szimbun“ odsłania zakusy Stanów Zjedn. wobec Ameryki łacińskiej

„Z polityki USA — pisał dziennik tokijski — wynika niezadowolone z faktycznego przebiegu wypadków — Tradycyjna polityka podbijania Ameryki łacińskiej — Próby „gospodarczego podboju“ spality na panewce

Tokio, 17 czerwca. — „Tokio Asahi Szimbun“ w wyczerpującym artykule omawia politykę Stanów Zjednoczonych wobec Ameryki Południowej, która — jak podkreśla dziennik — może odbić się również w dużym stopniu na Japonii. Z polityki Stanów Zjednoczonych wobec Ameryki Południowej przebiega pewnie zaniepokojenie i niezadowolone Stanów Zjednoczonych z faktycznego przebiegu wypadków. Zaniepokojenie to ma swoje źródło w stanowisku Ameryki Południowej, która pomimo wszelkich wysiłków Stanów Zjednoczonych dąży do zbliżenia z Europą. Tradycyjna polityka Stanów Zjednoczonych jest podbijanie Ameryki Południowej w zupełności pod swoje panowanie. Zamiany takie przewijała się przez całą historię Stanów Zjednoczonych jak czarna nitka. Również stosunków gospodarczych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Ameryką Południową nie można bynajmniej określić jako zadowolające. Ostatnie dziesięć lat wykazały stały spadek stosunków handlowych. Stanami Zjednoczonymi, przy czym Ameryka Południowa nie są w stanie wzajemnie uzupełniać się lub wyrównywać, podczas kiedy warunki dla stosunków handlowych pomiędzy Europą i Ameryką Południową są bardzo korzystne, gdyż zachodzą tu naturalne zjawiska podaży i popytu.

Wszelkie starania Stanów Zjednoczonych o pozyskanie Ameryki Południowej przy pomocy wielkich pożyczek lub innymi środkami okazały się w mniejszym lub większym stopniu bezskuteczne. Obecnie Roosevelt nawiązał ponownie

do zasad starej polityki. Pozornie reprezentuje on pogląd, że w okresie obecnego kryzysu światowego kroki polityczne są skuteczniejsze niż osiągnięcia gospodarcze celem pozyskania Ameryki Południowej. Stąd pochodzi wołanie o „wspólną obronę zachodniej półkuli“. Reakcja Ameryki Południowej wskazuje natomiast, że liczne państwa bynajmniej nie są skłonne do tak daleko idącej współpracy ze Stanami Zjednoczonymi.

ZNISZCZONO MOŁO Przylatująca skutecznie trzeciego nalotu bombowego na Haifa

Berlin, 17 czerwca. — Podobnie jak dwa pierwsze wypadki, również trzeci nalot bombowy na Haifa, jaki miał miejsce w nocy z 13 na 14 czerwca, miał znowu przybory skutecznego. Przy dobrej widoczności załogi niemieckich samolotów miały możliwość stwierdzenia, iż pociski najcięższego kalibru eksplodowały na moło portowym, gniącym się 500 m w głąb morza. Bezpośrednio po upadku pocisków bombowych wzniosły się w górę olbrzymie wielkości kamienie i złomy bloki cementowych, które spadały częściowo do wody, częściowo zaś na pokłady dwóch zakotwiczonych na moło kontrtorpedowców. Należy się liczyć z poważnym uszkodzeniem jednego z tych kontrtorpedowców.

Skuteczne bombardowanie lotnisk na Cyprze

Berlin, 17 czerwca. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikowała w dniu 16 czerwca: — Lotnictwo odnosi w dalszym ciągu sukcesy w akcji przeciwbrytyjskiej w związku z zapotrzebowaniem. Na Oceanie Atlantyckim, na zachód od Cypru samoloty zaatakowały silnie strzeżony transport konwojowany, przy czym zniszczyły 5 statków irackich, łącznej pojemn. 21.000 bnt. Na terenie Afryki Północnej nieprzyjacieli przystąpił do ataku na frontie Sollum przy udziale poważniejszych sił bojowych. Atak ten zalał się jednak w zapornym ogniu niemiecko-włoskich oddziałów przy współudziale lotnictwa. Według dotychczasowych raportów uległo zniszczeniu 60 brytyjskich wozów pancernych. Walki toczą się nadal. Niemieckie samoloty nurkowe-bojowe zaatakowały z niezwykłym skutkiem poważne niebezpieczne nieprzyjacielskie kolumny oraz skupienia tankowców. Niemcy wydobyli w roku niezwykle ciężkie walki powietrznych nad terenami operacyjnymi zestrzelił 9 brytyjskich samolotów myśliwskich oraz 2 samoloty bojowe. W rejonie wschodnim Morza Śródziemnego samoloty bojowe pod komendą kapitana Kollweya atakowały z niezwykłym powodzeniem lotniska brytyjskich statków wojennych. Samoloty te spowodowały zatopienie jednego lekkiego krążownika czterema celnymi pociskami bombowymi ciężkiego kalibru oraz uszkodzili jeden krążownik ciężkiego typu. Inne niemieckie samoloty bojowe zaatakowały skutecznie przy użyciu pocisków bombowych oraz broni pokładowej kilka lotnisk na wyspie Cypr. Wylatki nieprzyjaciela zmierzające do zaatakowania za dnia terenów okupowanych nie powiodły się. Myśliwcy zestrzelił 3 z grupy atakujących samolotów brytyjskich. Dwa brytyjskie samoloty bojowe zostały zestrzelone w jednym wypadku przez statek patrolowy, w drugim zaś przez polowacz min. Wreszcie trzeci zestrzeliła artyleria marynarki wojennej. W ciągu ostatniego tygodnia nieprzyjacieli obrzucił kilka miejscowości na terenie Niemiec zachodnich bombami kruszcowymi i zapalającymi. Cywilna ludność poniosła znaczne straty. Nocni myśliwcy zestrzelił 2 samoloty znaczne szkody materialne w dzielnicach mieszkalnych. Nocni myśliwcy zestrzelił 2 samoloty brytyjskie. W toku akcji obronnej przed nieprzyjacielskimi atakami lotniczymi odznaczyła się marynarka załoga statku patrolowego, dowodzonego przez porucznika marynarki Heimberga. Załoga tego statku zestrzeliła 4 samoloty nieprzyjacielskie.

Berlin, 17 czerwca. — Po zdobyciu Krety nastąpił w nocy na 5 czerwca pierwszy atak niemieckiego lotnictwa na brytyjską bazę morską Aleksandria. Od tego czasu eskadry lotnicze niemieckiego i włoskiego lotnictwa dokonywały ataków na trzy główne bazy morskie bryt. Aleksandria, Haifa i Tobruk. Wobec skutecznego przeciwdziałania brytyjskim bazom morskim i powietrznym w wschodniej części Morza Śródziemnego.

Nieudany wypad Anglików pod Sollum

Rzym, 17 czerwca. — Włoski komunikat wojenny z poniedziałku brzmi następująco: — „Na terenie Afryki Północnej nieprzyjacieli przygotowywali od kilkunastu dni akcje ofensywną, atakowali w ubiegłą niedzielę odcinek frontu Sollum przy użyciu silnych jednostek bojowych; został jednakże odparty ponosząc poważne straty. Bitwa toczy się nadal. Włoskie i niemieckie samoloty powtórnie zaatakowały bombami obiekty portowe i umocnienia obrony na lotniskach i Tobruk. Nasze lotnictwo bombardowało Marsa Matruh, obiekty obronne i intendancje. Z Afryki Wschodniej nie zakomunikowano niczego godnego uwagi.“

Francja chce wprowadzić „numerus clausus“

Nowe obszernie ustawy żydowskie w dzienniku urzędowym Vichy — Zakaz działalności w całym szeregu zawodów — Zapowiedź ostatecznego uregulowania zagadnień żydowskich w okresie powojennym

Genewa, 17 czerwca. — Z Vichy donoszą: Celem uregulowania zagadnienia żydowskiego we Francji w urzędowym dzienniku ustaw ukazały się w sobotę, dwie obszernie ustawy. Pierwsza z nich wprowadza w miejsce żydowskiego statutu z 3 października 1940 r. przynosi szereg zastrzeżeń do kodeksu ustaw żydowskich. Druga ustawa wprowadza powszechny spis żydów na terenie Francji.

Generalny sekretarz dla spraw żydowskich zagadnień Vallat na konferencji prasowej, zwołanej w ub. piątek wieczorem wyjaśnił dziennikarom zawarte w nowych ustawach postanowienia. Wprowadzone w życie nowe postanowienie żydowskie przynosi nie tylko zastrzeżenia, ile ograniczenia zawodów dotychczas dostępnych dla żydów, co w przyszłości staje się wykluczenia. Dotyczy to przede wszystkim bankowości, giełd i maklerstwa. Bezwzględny zakaz wykonywania zawodów przez żydów dotyczy w szczególności radiofonii, dziennikarstwa i filmu, oraz związanych z nimi innych gałęzi zawodowych. Ponadto generalny sekretarz dla spraw zagadnień żydowskich zapowiedział wprowadzenie numerus clausus dla żydów na wyższych uczelniach.

W końcu Vallat zakomunikował, że ostateczne rozwiązanie zagadnień żydowskich będzie mogło ulec uregulowaniu dopiero w okresie powojennym.

wszystkich brytyjskich sił bojowych w Afryce. Z tych amerykańskich doniesień da się w sposób łatwy wysnuć wniosek, jak wielką popularność w Stanach Zjednoczonych oraz w sferach imperialistycznych Północnej Ameryki cieszy się osoba Smutsa, oraz przyszła rola, jaką w rozgrywce Roosevelta mógłby on odegrać.

PRZEKROCZENIE PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO Lotnicy angielscy strzelali kulami dum-dum do wojsk włoskich

Rzym, 17 czerwca. — Jak komunikują z urzędowych kół włoskich lotnicy angielscy ostrzeliwując z karabinów maszynowych wojska włoskie koło Tobruk, w dn. 15 maja 1941 r. posługiwali się pociskami dum-dum. Również przy polowaniach Anglikach znaleziono tego rodzaju pociski. Wobec stwierdzenia, że Anglije przysługują te prawa amunicji, niedopuszczalna według prawa międzynarodowego, rząd włoski w wypadku powtórzenia się takich faktów zastosuje najostroższe retrosje.

WYŁY STAN LOTNICTWA „Stany Zjednoczone nie są w stanie przylatczyć się do wojny“

Nowy Jork, 17 czerwca. — Z okazji zebrania komitetu „America First“ republikański senator Tobery oświadczył — jak donosi „Associated Press“ — że najnowsze bombowce wyprodukowane w Ameryce nie mogą wytrzymać porównania z bombowcami angielskimi lub niemieckimi. Stany Zjednoczone w ogóle nie są w stanie przylatczyć się do wojny, a prawdziwie przyczynę tego trzyma się przed społeczeństwem amerykańskim w tajemnicy.

PARAGWAJ BEZWZGLĘDNE NEUTRALNY Co o tym oświadczył minister spraw zagranicznych Paragwaju

Rio de Janeiro, 17 czerwca. — W wywiadzie udzielonym przedstawicielom dziennikarzy brazylijskich minister spraw zagranicznych Paragwaju Argana wyraził się — w odpowiedzi na zapytanie w sprawie linii polityki zagranicznej Paragwaju, iż „Paragwaj opowiedział się za polityką całkowitej neutralności“. Jedynie w tym wypadku, gdyby obecne mocarstwo zaatakowało kontynent amerykański, Paragwaj wypełnił swe zobowiązania dotyczące międzykontynentalnej obrony, przyjęte przez się na konferencjach panamerykańskich w Hawanie i Panamie.

Sześć niemieckiego frontu przez dr Ley przybył w niemieckiej Alzacji i wyjechał obdzwona w stronę w Mühlhausen wielkie przemówienie.

ZBRODNIA BRYTYJSKA Brat Raszida Ali el Kallani zniknął z Kairo

Rzym, 17 czerwca. — Brat Raszida Ali el Kallani, przedstawiciel dyplomatyczny Iraku przy rządzie egipskim — jak donosi „Messenger“ z Kairo drogą na Beirut — zniknął ze stolicy Egiptu, co łączy się tam z planem zamachu jaki zamierzala przeciwko niemu dokonać Intelligence Service. Zniknięcie to — jak stwierdza wymienione doniesienie — wywołało w Kairo wielkie wrażenie.

BILANS WŁOSKIEJ MARYNARKI Włosi zatopili 166 okrętów nieprzyjacielskich

Rzym, 17 czerwca. — Liczba nieprzyjacielskich okrętów wojennych i handlowych zatopionych w pierwszym roku wojny przez włoskie siły zbrojne, wynosi — jak donosi „Stampa“ — 166 jednostek.

W szczególności zatopiono: jeden statek liniowy, 19 krążowników, 14 kontrtorpedowców, 24 łodzie podwodnych, 6 ścigaczy, 10 parowców-cystern, 87 parowców i 5 popięsnych żaglowców.

PO NOMINACJI NA MARSZAŁKA Stany Zjednoczone interesują się Smutsem

Nowy Jork, 17 czerwca. — Jak się amerykański dziennik „Christian Science Monitor“ dowiaduje z Londynu, możliwość udziału generała Smutsa w mającym się utworzyć wojennym gabinecie imperium jest w Londynie tematem odwołanych dyskusji. Ogłoszona niedawno nominacja Smutsa na marszałka polnego wywołała w Anglii ożywioną radę.

Na uwagę zasługuje szczegół, iż pewien amerykański dziennik wyraża opinie Smutsa na czoło imperialnej polityki oraz spraw strategicznych imperium. Oto niedawno „New York Sun“ wysłał możliwość powierzenia święto upieczonemu brytyjskiemu marszałkowi polnemu Smutsum stanowiska naczelnego wodza

Strata, której nie da się naprawić

Wielka Brytania utraciła już 50 jednostek swojej floty kontrtorpedowców — Informacje DNB w związku z zatopieniem kontrtorpedowca „Jersey“

Berlin, 17 czerwca. — Brytyjska admiralica komunikuje o zatopieniu celnym pociskami niemieckimi kontrtorpedowca „Jersey“. Wśród załogi są straty w zabitych i rannych. Potwierdza powyższy fakt zatopienia kontrtorpedowca, brytyjska admiralica przynajmniej do straty w ciągu bieżącego roku 12-tu kontrtorpedowców, zaś od chwili wybuchu wojny do faktu zniszczenia 50 jednostek brytyjskiej floty kontrtorpedowców. W związku z powyższym „DNB“ informuje, że straty, do których przynajmniej są urażeni brytyjskie, stanowią tylko cząstkę istotnie zaszłych wypadków zatopienia.

WYŁY STAN LOTNICTWA „Stany Zjednoczone nie są w stanie przylatczyć się do wojny“

Nowy Jork, 17 czerwca. — Z okazji zebrania komitetu „America First“ republikański senator Tobery oświadczył — jak donosi „Associated Press“ — że najnowsze bombowce wyprodukowane w Ameryce nie mogą wytrzymać porównania z bombowcami angielskimi lub niemieckimi. Stany Zjednoczone w ogóle nie są w stanie przylatczyć się do wojny, a prawdziwie przyczynę tego trzyma się przed społeczeństwem amerykańskim w tajemnicy.

WYŁY STAN LOTNICTWA „Stany Zjednoczone nie są w stanie przylatczyć się do wojny“

Nowy Jork, 17 czerwca. — Z okazji zebrania komitetu „America First“ republikański senator Tobery oświadczył — jak donosi „Associated Press“ — że najnowsze bombowce wyprodukowane w Ameryce nie mogą wytrzymać porównania z bombowcami angielskimi lub niemieckimi. Stany Zjednoczone w ogóle nie są w stanie przylatczyć się do wojny, a prawdziwie przyczynę tego trzyma się przed społeczeństwem amerykańskim w tajemnicy.

Po przystąpieniu Chorwacji do Paktu Trzech

Dalszy etap na drodze do nowego uporządkowania Europy

Co pisał „Niemiecka Dyplomatyczno-Polityczna Korespondencja“ — Zadwołenie w Chorwacji — Włoskie i rumuńskie komentarze prasowe — Depesze d-ra Pavellica do ministra von Ribbentropa i ministra hr. Ciano

Berlin, 17 czerwca. — W związku z przystąpieniem Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw, „Niemiecka Dyplomatyczno-Polityczna Korespondencja“ podkreśla m. in. co następuje: — „Przystąpienie Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw stanowi dalszy ważny etap na drodze do nowego uporządkowania Europy. Oznacza ono z jednej strony gotowość kierujących mocarstw tego paktu do dopuszczenia narodu chorwackiego jako równoprawnego czynnika do współdziałania w tej obudowanej, z drugiej zaś strony stanowi spontaniczne oświadczenie się narodu chorwackiego w kierunku włączenia się do wspólnego dzieła losu kontynentu europejskiego za przykładem licznych innych narodów zamieszkałych na tak rodu tym dotychczas południowym wschodzie Europy. To nowe wydarzenie posiada szczególne znaczenie, albowiem naród chorwacki jeszcze przed niewielu miesiącami był włączony do organizmu państwowego, który na przekór wszelkim życziwym odruchom lojalności ze strony mocarstw osi w decydującym momencie uważał za stosowne wycofać się z solidarności europejskiej, po to aby — idąc za podziałem mocarstw nie mających na tym terenie nic do szukania, włączyć go do frontu tryty, który na swoim szczyście wypisał przedłużenie w nieskończoność rozbiła wśród europejskiej rodziny narodów.“

Z tego względu przystąpienie Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw należy równocześnie uważać jako zakończenie tragicznej historii europejskiej, która charakteryzuje symbol „Wersal“. Nie ulega wątpliwości, że istnieje jeszcze i dzisiaj elementy w dalekich krajach, które mają za złe Europie, idąc za wskazaniem własnych praw łączą się dla utworzenia organicznej całości. Co więcej, z drugiej strony Atlantyku można się głosić, które wobec tego

zjawiska zaimają sobie właściwe, a zarazem niedopuszczalne stanowisko i to w duchu politycznym. Ta polityka mieszanina się dalekich spraw nie cofa się przed żadnym, nawet najbardziej odległym zakłamaniem kontynentu europejskiego. Im bardziej jednak odzwaja się tego rodzaju niepowolane próby interwencji ze strony czynników postronnych, tym silniej utrwalają się bieżące przekonanie, że jedyną odpowiedzią może być zwarta i silna solidarność. Właśnie patrząc z tego punktu widzenia, przystąpienie Chorwacji do Paktu Trzech posiada niewątpliwie symptomatyczne znaczenie.

Zagrzeb, 17 czerwca. — Dzienniki zagrzebskie wydały nadzwyczajne wydania ze szczególną wadzą i akcją, jakie dokonywały się w Wenecji. Wiadomości te przyjęła ludność entuzjastyczną aprobatą. W całym kraju wywołano sztafety narodowe, które w tym czasie uważały być można liczne chorwacie o barwach Włoch, Niemiec i Japonii. Przez przyjęcie Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw podkreślono wewnętrzne zjednoczenie oraz przywiązanie narodu chorwackiego i rządu chorwackiego do ideologii i celów, jakie zakreśla Pakt Trzech Mocarstw. Jest to jeszcze jedno nowe i uroczyście potwierdzenie niezależności Chorwacji.

Rzym, 17 czerwca. — Po przystąpieniu Chorwacji, blok utworzony przez wielkie mocarstwa sprzymierzone w Pakcie Trzech oraz państwa, które zgłosiły do tego paktu przystąpienie, stanowią koalicję liczącą niemiecki i 200 milionów ludzi — pisał „Messenger“. „Giornale d'Italia“ podkreśla, że Chorwacja stanie się czynnikiem pokoju w rejonie Dunaju i Bałkanów. Po przystąpieniu Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw — pisze „Popolo di Roma“ — nowi narażeni na Bałkanach i w obszarze nadbałkańskim zostaną obecnie doprowadzony do końca. W Wenecji

uczyniono dalszy krok w kierunku realizowania nowego porządku, który przyniesie narodowi Europi dobrobyt, pokój i bezpieczeństwo.

Bukareszt, 17 czerwca. — W fakcie przystąpienia Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw widzi poważnie nowy dowód, świadczący o tym, że Pakt Trzech Mocarstw jest właściwym czynnikiem nowego ładu w Europie. Pisząc na ten temat bukareszteński „Curentul“ daje ten wyraz w artykule pt. „Za jedność Europy i podkreślenie, iż obecna wojna otworzyła możliwość brady do solidarności europejskiej, która stanowi jej podstawę nowego ładu.“

Fakt przystąpienia Chorwacji do Paktu Trzech Mocarstw również w Stowacji sprawił największe zadowolenie. Zwłaszcza się tam uwagę na fakt, że od chwili obecnej Słowacja i Chorwacja walczą o boku tych mocarstw, które wystąpiły za wprowadzeniem w nową Europie szwedzkiego porządku. O tym, że uroczyście się do nich został na ziemi włoskiej świadczy również wchodzenie w życie wspólnoty żywcowej w rejonie adriatyckim.

Zagrzeb, 17 czerwca. — Po powrocie do Zagrzebia sześć państwa chorwackiego dr Pavellica przesłał na ręce ministra spraw zagr. Rzeczypospolitej list, w którym wyraża swoje wyrażenie wdzięczności za wspaniałomyślne poparcie przy utworzeniu niezależnego państwa chorwackiego, które dzięki przystąpieniu do Paktu Trzech Mocarstw przysłużyło sobie na międzynarodowe uznanie.

Zagrzeb, 17 czerwca. — Opuściłając z niemieckim Pogłównik chorwacki dr Pavellica oraz minister spraw zagranicznych Lorkowicz przesłał na ręce ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Włoch hr. Ciano depesze, w których wyraża podziękowanie za życzliwą gościnę i Wenecji.

Gospodarka kraju i świata

Struktura gospodarstwa Królestwa Chorwacji

Rolnictwo odgrywa rolę podstawową — Po 4 miliony hektarów przypada na uprawę pszenicy i kukurydzy, drugie tyle na uprawę innych zbóż — Niemal trzecia część kraju zajmują lasy

Zagrzeb, 17 czerwca. — Królestwo Chorwacji z uwagi na jego charakter gospodarki należy traktować głównie jako kraj rolniczy. 83 procent mieszkańców utrzymuje się z uprawy roli i gospodarki leśnej oraz rybactwa, 7,4 procent żyje z przemysłu, 3 procent z handlu, zaś 6,6 procent z innych gałęzi gospodarki krajowej. Niemal na 4 milionach hektarów roli uprawia się pszenicę i kukurydzę, na 4 milionach hektarów zboża innych gatunków, na 1,8 milionach hektarów, stanowiących pastwiska, wypasa się bydło, zaś 900 000 ha zajmują łąki, 99 000 hektarów winnice, 100 000 hektarów sady, wreszcie 77 000 hektarów ogrody warzywne. Państwo posiada ogromne bogactwa w postaci użytkowych drzew owocowych, przy czym dysponuje przeszło 14 milionami drzew łącznie, 2,5 milionów jabłoni, 1,6 milionów gruszek, wreszcie 11 milionów orzechów. W poważnym stopniu rozwija się hodowla bydła i nierogacizny. Chorwacja posiada około 600 000 koni, 2 miliony sztuk bydła rogatego, 1,3 mln. świń, 3 miliony owi itp.

Niemal trzecia część powierzchni kraju jest zalesiona, zajmując około 4 miliony hektarów powierzchni. Z surowców, jakie kraj posiada, należy wymienić pokłady węgla kamiennego oraz węgla brunatnego, jak również złoża bankowy i lignitu, zaś w niewielkiej odległości od Zagrzebia są możliwości dokopania się złóż ropy naftowej.

Na obszarach, obejmujących dzisiejszą Chorwację, istnieje według danych z roku 1938 około 1600 zakładów przemysłowych, z tej liczby około 70 procent przypada na dawniejszy banat chorwacki. Przemysł w swej większości pracuje nad przerobką ziemniaków oraz produkcji leśnej. Do piw należy wreszcie zaliczyć turystykę, bowiem piękne krajoznawcze położenie Chorwacji rokrocznie ściągają do tego kraju wielu turystów z krajów europejskich.

Rezerwy produkcyjne Gen. Gubernatorstwa

Stan i możliwości rolnicze w naszym kraju

Podobnie jak szereg krajów południowo-europejskich, Generalne Gubernatorstwo stoi daleko w tyle za krajami środkowo-europejskimi pod względem średniej wydajności pól rolniczych. Pogląd ten raweż uzasadnił cyframi. Tak więc w Rzeszy z Niemiec kiełki rocznie otrzymuje się z jednego hektara roli przeciętnie 19,5 t. w n i t a l i z b o z a u n a s z tylko 10,7 t. w n i t a l i. Jeśli chodzi o zbiór kartofli, to różnica jest jeszcze bardziej znacząca. W Rzeszy otrzymuje się z hektara średnio 180 kwintali, u nas 110. Jeśli chodzi o gospodarkę mleczną, to porównując statystykę mleczarską obu krajów, otrzymamy ten sam obrazek. Podczas gdy w Niemczech krowa daje rocznie przeciętnie 2,600 litrów w, to w Generalnym Gubernatorstwie krowy dają przeciętnie na rok 1,400 litrów.

Pod względem wartości naturalnej kraj nasz nie ustępuje pod względem rolniczym Rzeszy Niemieckiej, potrzeba tylko pracy

zwarwa produktów w gospodarce środkami żywności dla całego kontynentu. Wymiana towarowa przyczyni się do ożywienia gospodarki w ogóle, dostarczając gotowych wyrobów w zamian za płody rolnicze, względnie dewizy.

Monopol zapalczany

Główne zgromadzenie Spółki Akcyjnej dla Eksploatacji Państwowego Monopoli Zapalczanego w Generalnym Gubernatorstwie, które odbyło się w Krakowie, wykażoło w roku 1940 straty w wysokości 45 773 złotych, która to suma zostanie pokryta z kapitału rezerwowego z poprzednich lat w wysokości 1,69 mln. zł. Ze sprzedaży zapalek uzyskano 27,09 mln. zł. Według szczegółowych danych sprzedaż zapalek, pomimo udręczy szeregu rynków zbytu na obszarach oderwanych od państwa polskiego, podniosła się w roku 1940 więcej niż 30 procent. Ponieważ Towarzystwo na terenach wschodnich, włączonych do Rzeszy, wyznaczyło 1 września 1940 r. ceny, równe cenom w Rzeszy, przepadły dochody. W roku 1941 będzie się musiało liczyć z dalszymi stratami. Kapitał Towarzystwa i jego kierownictwo znajdują się w rękach szwedzkich.

Współpraca przemysłu samochodowego w Europie

Onegdaj w Berlinie odbyło się pod przewodnictwem gen. von Schella posiedzenie przedstawicieli niemieckiego, włoskiego i francuskiego przemysłu samochodowego, na którym omówiono podstawy współpracy w ramach przyszłego nowego uprządkowania gospodarki. Niemiecki przemysł samochodowy był reprezentowany przez dyrektora Eggera, kierownika grupy gospodarczej rządu w Berlinie, włoskiego przez dyrektora przemysłu samochodowego reprezentował dyżent „Anzia, Autis a Coa”, Min. Lohideux wystąpił w imieniu francuskiego przemysłu samochodowego. Pomiedzy wymienionymi trzema wbyłymi przedstawicielami przemysłu Niemiec, Wloch i Francji panowała całkowita zgodność co do rozpa-

Lety Wiedeń — Graz — Zagrzeb
Kilka dni temu, niemieckie towarzystwo żeglowno-plotnarskie „Alpinia” podjęło obsługę lotniczą posteru pomiędzy Wiedniem i Zagrzebiem, przez Graz. Poeta lotnicza przewoźna jest raz dziennie.

Chorwacja i Węgry
Onegdaj rozpoczęły się rozmowy międzyrządowe na temat gospodarcze pomiędzy przedstawicielami Węgier i Chorwacji. Rokowania odbywają się w Zagrzebiu.

Piwo na kartki w Finlandii
Także Finlandia może obwieścić ograniczeń racje żywnościowe dla mieszkańców swego kraju. Tak np. piwo wydawane będzie na kartki i to na kartki dotkliwe do kart chlebowych. Kto chce pić piwo, ten musi spozyczać młóci chleba. Dla młódcy piwo w ogóle nie będzie wydawane.

Elekrownia w Kielcach
Zakłady elektryczne S. A. w Kielcach zamierzają powiększyć swój kapitał akcyjny z 3 na 5 milionów złotych. Nastąpi to w drodze wydatku 16 tysięcy akcji wartości nominalnie po 100 złotych.

Tytuły bułgarski
Zbiór tytułów w Bułgarii po włączeniu nowowypowolonych obszarów, obejmujących 50 do 100 mil. kg. Tym samym otrzyma Bułgaria rodzaj monopolu w dostarczaniu tytułu z Bliskiego Wschodu.

Niemiecko-włoska współpraca reklamowa
Na zaproszenie władz organizacji włoskiej udało się przedwybrać reklamy gospodarki Niemiec prof. Hunke da się aby omyliło interesujące obrażenie. Byłaby to reklama reklamy i pogiębie współpracy pomiędzy obu krajami. Prowadzone teraz przez niego w Włoszech partraktacje wykazują całkowitą i obustronne porozumienie. Zostanie ono przeniesione do Berlina.

Z kraju

NOMINACJA W RZĄDZIE

General poliej Krüger pełnomocnikiem służby opieki nad koniom

Kraków, 17 czerwca. — Na wniosek kierownika głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w radzie Generalnego Gubernatorstwa, Generalny Gubernator dr Frank zamianował dowódcę SS i poliej w Generalnym Gubernatorstwie, generała poliej SS Obergruppenführera Krügera pełnomocnikiem służby opieki nad koniom w Generalnym Gubernatorstwie.

NIEZWYKŁY WYPADEK

Dziecko powiesiło się w czasie zabawy

Warszawa, 17 czerwca. — Waleria Snopkiewiczowa (Wrona 35) zabrała troje najstarszych swych dzieci i wyjechała do rodziny swej pod Kazimierzem pozostawiając najmłodszą 3-letnią córkę Annę pod opieką ojca i babki. W domu tym polecono wczoraj wszystkim kobietom udać się do przysmowej kapieli, przeto i babka wyszła z domu. Snopkiewicz, chorej nerwowo, wkrótce zasnęła, a dziewczynka bawiła się sznurkiem umocowanym na gwoździu w drzwiach, do którego końca był przytwierdzony skórzany pasek. W pewnej chwili pasek zsunął się bawiacemu się dziecku na szyję i zacisnął się. Wskutek braku natychmiastowej pomocy, dziewczynka zawiąwała.

Gdy Snopkiewicz obudziła się, zdziwionym panującą ciszą w mieszkaniu, wstał z łóżka i urzył wiszące dziecko.

Przybył lekarz Pogotowia mimo zastosowania różnych długotrwałych zabiegów, nie zdołał już dziecka uratować.

Rolnictwo idzie z postępem czasu

Zmechanizowanie rolnictwa w okolicach Częstochowy — Wielostronne zastosowanie nowoczesnych maszyn i narzędzi

Częstochowa, 17 czerwca. — Kiedy wczesana wiosna ubiegłego roku pozwoliła przetrwać kroki mające na celu budowę maszyn rolniczych, nikt zapewne nie przypuszczał, że wkrótce przez Wydział Rolnictwa i Rolnictwa zadanie zmechanizowania rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie poczyni wielkie postępy, a nawet częściowo zostanie rozwiązane. W tym celu w przedziale ak niewątpliwie kroki kroki czasu.

Dotychczas buduje się już w wielkich seriach naprzemianki i t. d. Budowa nowych maszyn, jak np. wazek przytom fakt, że wszystko — pozostały od europejskiego, a składowany na żarach: elektryczny, produkowane, jest w Generalnym Gubernatorstwie. Wystarczy tylko wydotać się poza Częstochowę, żeby zobaczyć jak wielkie postępy poczyniło w ostatnich czasach zmechanizowanie rolnictwa. W wielu miejscach mających i gospodarstwa używa się już nowoczesnych traktorów, sieciarek maszynowych, holowników z dociepkami spulchniaczkami i t. d. Budowa nowych maszyn, jak np. wazek przytom fakt, że wszystko — pozostały od europejskiego, a składowany na żarach: elektryczny, produkowane, jest w Generalnym Gubernatorstwie. Wystarczy tylko wydotać się poza Częstochowę, żeby zobaczyć jak wielkie postępy poczyniło w ostatnich czasach zmechanizowanie rolnictwa. W wielu miejscach mających i gospodarstwa używa się już nowoczesnych traktorów, sieciarek maszynowych, holowników z dociepkami spulchniaczkami i t. d. Budowa nowych maszyn, jak np. wazek przytom fakt, że wszystko — pozostały od europejskiego, a składowany na żarach: elektryczny, produkowane, jest w Generalnym Gubernatorstwie.

Co do plugarów, rolnicy szczególnie zadowoleni są z dwóch nowych konstrukcji: 8a to plug woskowy typu „Jankowski” oraz 8b to plug woskowy odznaczony jest różnego rodzaju zaletami w pracy, to możliwość zastosowania go przy głębokiej oraz dwurdzwojowej, jednocyj w sobie, równocześnie dwa plugi i oszczędza w ten sposób rolnikowi wielką część wydatków na zakup maszyn.

Nowoczesnymi i niezwykle aktualnymi, ze względu na odzwierciedlenie się obecnie prace w polu, jest również przydatne do uprawy i obmywania, zbudowany przez firmę „Hilf” w Niemczech, urządzenie do obrabiania ziemiaków i buraków w gospodarstwach małych. Dlatego też znajduje on chętnych nabywców wśród małych gospodarzy.

Wszystkie te nowoczesne narzędzia rolnicze posiadają jeszcze te zalety, iż zastosowanie ich może być bardzo wielostronne, np. można nimi dwurdzwojowej, jednocyj w sobie, równocześnie dwa plugi i oszczędza w ten sposób rolnikowi wielką część wydatków na zakup maszyn. Wszystkie te nowoczesne narzędzia rolnicze posiadają jeszcze te zalety, iż zastosowanie ich może być bardzo wielostronne, np. można nimi dwurdzwojowej, jednocyj w sobie, równocześnie dwa plugi i oszczędza w ten sposób rolnikowi wielką część wydatków na zakup maszyn.

Natasza Kupczakówna 16)

Powrotna droga

Powiesić
XX.
Powrót

Lentwie ciągnęła się tego roku zima i była szczególnie ostra, a Marcie zdawało się, że chyba nigdy nie zacznie się wiosna. Nieraz podczas długich wycieczek rozmyślała nad swoim losem, który obgadził się z nią tak po macoszemu. Coraz częściej nawiedzały ją myśli o mężu, którego mimo wszystko nie przestała kochać.

Pod wpływem tych myśli tęsknota, jak miłsterka tkanina opłatała jej duszę i ciche westchnienia wydobywały się z piersi. Te kilka miśscy rozłąki zdąży się Marcie wielkiem. Nieraz powstawała w niej gwałtowna chęć wyjazdu do Warszawy, gdzie przypuszczalnie przebywał Kazimierz. W przystępie szalonej tęsknoty ponawiała często za pióro, by mu napisać, że nie zmieniła jej uczuć dla niego, ale zawsze wstrzymywała ją duma kobiety, porzuconej przez meżczyznę.

szczęsa duszą, podtrzymywała ją w nadziei, że z czasem wszystko się ułoży i znów będzie dobrze. Młoda kobieta kładła te, nigdy nieziszczono według własnego zdania pociechy na kark jej dobrego serca.

Marta kochała zawsze z jednakową siłą męża, który przez urojoną ambicję zlamal jej życie. Nie było dnia ni godziny, żeby go nie oczekiwała: ale gdy czas mijal, a on nie zjawiał się, zdala sobie sprawę, że szczęście jej zniszczone na zawsze i ta świadomość ożubiła ją na ducha. W pewien wieczór, gdy zapalona ziarna szła dołami na swym łożku, stara Małgorzata zaproponowała jej powrót do Częstochowy.

— Pójdźżeś Jarkódo na Jasną Górę, wypłaczesz się, pomodlisz — a Matka Boska na pewno przemieni... — mówiła.

Długo w noc nie mogła Marta zasnąć. Jak objawienie zarysowały się w jej chwili przed nią słowa starej siostry. Usłuchała jej rady i następnego dnia siostra poleciła pociągnąć do Częstochowy, by stanąć jak naprzędziej przed Obliczem Poświeconej strażnicy. Czy nie wzgardził Ono sercem, w którym ziemską miłość plonie jasnym ogniem? ...

I znów płyną pieśni przy wótrze organów, napielniają kapłan i żędem...
O tak... w pierwszym rzędzie żyły duszy — laska... Bo tu, w tym sanktuarium królowi miłosierdzia, w którego promieniach nikt nie cnie śmierci. Noc grzechu uchodził. Powstają z martwych umarli na duszy.

Niby cudowna sadzawka Bethsaldy, tonie kalicpa Marii w łask Bożych potoku...
Przed Cudownym Obrazem, wsparta czołem o filar gdańskiej kraty, kładła Marta. Patrzyła na nią cienne żrenice Matki Częstochowskiej takie współczujące i beznamiętne dobre, w łagodnie twarży Marii tyle widniało łitości, że Marta dałać unust nagromadzonemu w ciągu długich niesciętych łozm, wybuchnęła bezgłosnym płaczem.

Płynęły z oczu jasne łezki i drżały na policzkach. Przeglądając się w nich bliski świec woskowych, zadrżały jej diamenty im blasku.

— Przemień, Matko, przemień — szepcze Marta. — Przemień, słodka Pani! Daj mi siłę i wytrwanie, wróć chęć i zapal do pracy, zmniejsz ból... spraw, by Kazik do mnie wrócił...
— Biedactwo ty moje — zdaje się szepać słodkie oczy Matki Bożej. — Czemu bód tyś wobec mego? Jam Syna dała na śmierć, dia córka ludzi, żywot cały cierpiam... i dziś cierpie. Patrz!... Widzisz te twarze podniesione w górę, te oczy zadowolone, skurczem bolesnym wykrywione usta? To wszystko dzieło moje — wszyscy cierpią, a bód ich — moim błodem. Ich troska — moja troska!...
Wstąpiła w Martę meo zapamiętania i jakaś ufność, że otarla łzy z oczu i już uspokojona wróciła do domu.

— Enkoniak prosto z dworca popieszysz do domu Dalborów, gdzie za chwile miał być zjazd żona, Stanawisz w hallu z bijącym sercem zapukał do drzwi jej pokoju.

— Proszę! — usłyszał głos z wewnatrz. — Wszedł i jakby na gorącym uczynku schwyłany utkwil wzrok swój w Marcie. Wrzok dziwny, pełen poczucia winy wobec niej. Mimo, że

był przygotowany na to spotkanie, nie myślał, że uczyni ono na nim tak silne wrażenie. — Marta, chociaż przeszła wiele zwariet i chorób od chwili zastania z mężem, zachowała dawną świeżość i urok. Błękitne jej chabry oczy, patrzące w jej chwili na niego błyszczyły jasnym szlachetnym blaskiem, kryjącym w sobie potężny czar wiecznej kobiecości.

Zaskoczona nagle widokiem meza nie wiedziała co począć ze sobą. Serce zaczęło jej w piersi tak mocno uderzać, że czuła, iż nie byłaby w stanie teraz wydobyc z gardła ani jednego słowa powitania.

Stała więc, jak wrótnieta w ziemię i patrzyła na biada, szkapuła twarz Kazika, na której malowało się zakłopotanie.

Przez dobrą chwilę trwało milczenie. Jakaś dziwna cisza zwiła się nad nią. — Lukomski, w którym pod jasnym spojrzeniem młodej kobiety ożyły na nowo najłodsze wspomnienia, powoli podszedł ku Marcie i wyścigał ręce, odezwał się cicho:

— Marto, czy możesz mi obrzezać? — Wzruszenie zatamowało jej oddech. Nie nie rzekłszy przysunęła się do niego i złożyła głowę na jego piersi. Ta odpowiedź była wzmowniejsza anieli potok najczulszych słów. Objął ją ramieniem i przycisnął do siebie z całej mocy.

Dobrze, że już wróciłeś Kaziu — szepnęła wreszcie z westchnieniem ugi.

Pochylił się nad nią i zaczął ją całować. Widok Marii przywrócił jej na nowo dawną miłość i myśl, że przebrzydła wina, wypełniła jego serce ogromną radością. Pod wpływem jej pierśdział drżącym głosem:

— Marto, nabyłem nowego doświadczenia. Poodniosta głowę i spojrzela nań pytająco. A on ciągnął dalec:

— Ze hez cębie życie dla mnie jest tylko mara wegetacja bez słońca i radości. Niewysłowionym śmiechem rozchylil jej usta. — I dla mnie, Kaziek. Wobec tego wykresilny z pamięci okres naszej rozłąki i powróćmy już na zawsze do chwili szczęśliwych.

K O N I E C.

